

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

Cap. XXII. An & quomodo justii & ipsi Legislatores legibus subjiciantur, & quas pœnas hi incurrant, si transgrediantur

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

CAPUT XXII.

An, & quomodo Iusti, & ipsi Legislatores Legibus subjiciantur? Et quas pœnas hi incurrant, si transgrediantur?

Justi subsunt Humanis LEGIBUS, quod ad directionem, non quo ad coactionem. Quod tamen posterius non sic intelligitur, quod simpliciter non subsint obligationi LEGIS, vel quod pœnas, si prævaricentur non incurrant; sed, ut explicat D. Thomas quia Iusti non trahuntur quasi inviti, sive potestate LEGIS, sive ejus minis, sicut Peccatores & Injusti; sed voluntarie & sua sponte, sequuntur LEGIS directionem.

LEGISLATORES vero, non incurrunt pœnas, quas ipsimet suis LEGIBUS constituunt; quia non potest quis habere vim coactivam, in seipsum, proprie loquendo: quia nullus in se ipsum proprie habet Jurisdictionem, unde nec per auctoritatem potest sibi pœnas imponere.

Hinc colligitur: Episcopum non incurrere Excommunicationem, quam ipse sua auctoritate tulit in aliquod crimen, etiamsi ipse illud committeret. Et generaliter Pontificem non

posse incidere, in aliquam Censuram Ecclesiasticam; quamdiu Pontifex perseverat: quia in terris Superiorem non habet, à quo, sive per LEGEM, sive per sententiam possit infligi pœna.

Imo LEGISLATOR, directè nullatenus obligatur suâ propriâ LEGE: quia obligatio, quæ directè oritur ex vi alicujus LEGIS, respicit per se, & quasi essentialiter potestatem superiorem. Hinc par in parem non potest LEGEM constituere. Ergo potest multo minus in se ipsum LEGEM ferre, propriè loquendo.

Nec refert, quod possit se ipsum quis obligare voto; licet aliquando votum dicatur quasi privata LEX: nam eius obligatio non est obedientiæ; sed potius Justitiæ, sicut obligatio promissionis. Neque enim dicitur quis sibi obedire, aut parere, quando suum explet votum, sicut dicitur parere LEGISLATORI, qui observat LEGEM.

Observandum tamen est, quando communitas, vel Respublica fert LEGEM, tunc singulos de Republ. etiam directè obligari LEGE; quia Respublica est superior, respectu cujusque particularis de Republica.

Ex naturali tamen æquitate, & rationis dicta

dictamine, tenetur Princeps, etiam in
 scientiâ, ad servandas suas LEGES, qua
 do materia ex æquo ipsum & subditos con
 cernit. Ut in materiâ spirituali, potest esse
 LEX Jejunii, LEX Festorum. Item in
 materia civili potest esse LEX, de non ex
 hendis granis extra Patriam. Item quæ con
 stituit rebus certa pretia. Ratio autem in pri
 mis est: quia alioquin LEGES redduntur
 subditis odiosæ, dum vident, eas à LEGIS
 LATORE, in quo militat, eadem com
 munis ratio, non observari. Deinde quia
 iniquum videtur, ut quis non velit in parita
 te causæ habere onera, quæ aliis imponit.
 Unde capit: cum omnes, Extra de consue
 dicitur, quod quisquis Juris in alterum sta
 tuit, ipse eodem uti debeat. Et Christus re
 prehendit Scribas & Phariseos, Matth. 23.
 Quod onera aliis imponerent, quæ ipsi nol
 lent digitis attingere.

Nascitur autem hæc obligatio, ab ipso
 jure Naturæ, sive ab ipso Deo, mediante na
 turalis Rationis dictamine. Unde neque po
 test LEGISLATOR seipsum, sine cau
 sâ, ab illâ eximere,

Dixi in paritate causæ: quia alioquin, si
 LEX aliquid mandet subditis, quod non
 convenit, vel decet, Principem facere: cer
 tum

tum est, quod tunc omni Jure & Ratione, ab ea sit solutus & liber. V. G. à vectigalibus solvendis, & aliis similibus.

C A P U T XXIII.

An subditus possit aliquando facere præter verba LEGIS?

Quando agere secundum verba LEGIS, esset contra Intentionem LEGISLATORIS, idque subdito constaret, non deberet agere secundum verba LEGIS. D. Thomas hic q. 96. art. 6. quia intentio & mens LEGISLATORIS est, veluti anima LEGIS. Unde hæc semper spectanda est, ita, ut contra LEGEM agant, qui, etsi verba LEGIS servant, tamen scienter contra intentionem LEGISLATORIS faciunt.

Quando autem dubium est, utrum LEGISLATOR intendat in hoc casu obligare subditos, tenentur illum consulere, si res patiatur moram; sin minus, & ex alterâ parte probabile sit subditis, LEGISLATOREM, si adesset, declaraturum, quod non intendat obligare, hoc casu tunc non tenentur. Colligitur ex D. Thoma hic, & docet Cajetanus: quia, licet speculativè dubium sit, utrum hic obliget LEX; Tamen

K

pra-